ADVIES 11/01 | Maart 2011

SER

Toegang tot het recht voor de consument en de ondernemer

SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD

BRIEFADVIES 11/01 | Maart 2011

UITGEBRACHT AAN DE MINISTER VOOR VEILIGHEID EN JUSTITIE EN DE MINISTER VOOR ECONOMISCHE ZAKEN, LANDBOUW EN INNOVATIE

NR.1 - MAART 2011

SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD

Sociaal-Economische Raad

De Sociaal-Economische Raad (SER) adviseert het kabinet en het parlement over de hoofdlijnen van het te voeren sociaal en economisch beleid en over belangrijke wetgeving op sociaal-economisch terrein. Daarnaast heeft de SER bestuurlijke taken met betrekking tot de publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie (PBO), waaronder het toezicht op de product- en bedrijfschappen. Ook is de SER betrokken bij de uitvoering van enkele wetten.

De SER is in 1950 ingesteld bij de Wet op de bedrijfsorganisatie (Wbo). Zitting in de SER hebben vertegenwoordigers van ondernemers en van werknemers, en kroonleden (onafhankelijke deskundigen). De raad is een onafhankelijk orgaan dat door het gezamenlijke Nederlandse bedrijfsleven wordt gefinancierd.

De SER wordt bij de uitvoering van zijn functies bijgestaan door een aantal vaste en tijdelijke commissies. Enkele vaste commissies zijn onder bepaalde voorwaarden ook zelfstandig werkzaam.

Op www.ser.nl vindt u actuele informatie over de samenstelling en de werkzaamheden van de SER en zijn commissies. Ook alle circa 1000 adviezen die sinds 1950 zijn verschenen, zijn daar op te zoeken. Adviezen van de laatste jaren zijn bovendien in gedrukte vorm verkrijgbaar.
Het SERmagazine brengt maandelijks nieuws en achtergrondinformatie over de SER, de overlegeconomie en belangrijke sociaal-economische ontwikkelingen.

Inhoudsopgave

1. Voorwoord 5

2. Advies 7

Bijlage

Samenstelling van de commissie 13

Voorwoord

De SER-commissie voor Consumentenaangelegenheden (SER/CCA) heeft besloten een advies uit eigen beweging uit te brengen over de toegang tot het recht voor de consument en de ondernemer. Aanleiding is de constatering door de SER/CCA dat, gezien een aantal huidige ontwikkelingen, zich vragen voordoen over de mate waarin de toegang tot het recht voor consument en ondernemer effectief werkt. Al eerder, in 2007, heeft de SER/CCA zich over deze materie gebogen.

In dit briefadvies beveelt de SER-commissie voor Consumentenaangelegenheden het kabinet aan met spoed verdere stappen te zetten tot invoering van een eenvoudige procedure voor eenvoudige civiele zaken. Consumenten en ondernemers kunnen dan sneller, eenvoudiger en goedkoper hun geschillen oplossen. Voorts kan een eenvoudige procedure leiden tot kostenbesparing bij de rechterlijke macht en daarmee bijdragen aan het realiseren van de kabinetsdoelstellingen.

Advies

Commissie voor Consumentenaangelegenheden

Aan de minister voor Veiligheid en Justitie
de heer mr. I.W. Opstelten
Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

Aan de minister voor Economische Zaken,
Landbouw en Innovatie
de heer drs. M.J.M. Verhagen
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

BETREFT	Toegang tot het recht voor de consument en de ondernemer		
DEN HAAG	1 maart 2011	E-MAIL	h.vander.graaff@ser.nl
ONS KENMERK	11.01315/gr	TOESTELNUMMER	070 3499 544
BIJLAGE(N)			

Geachte heer Opstelten,
Geachte heer Verhagen,

In haar vergadering van 25 januari jl. heeft de SER-Commissie voor Consumentenaangelegenheden (SER/CCA) zich onder meer gebogen over het vraagstuk van de toegang tot het recht voor de consument en de ondernemer. Volgens de SER/CCA is er een aantal ontwikkelingen gaande die vragen oproepen over de effectiviteit van de toegang tot het recht voor consument en ondernemer.
Uitgangspunt bij dit vraagstuk is voor de SER/CCA haar opvatting dat de overheid de systeemverantwoordelijkheid heeft voor de goede werking van het gehele stelsel van gerechtelijke en buitengerechtelijke geschilbeslechting[1].

1 Zoals onder meer verwoord in: SER/CCA (2007) Advies *Eenvoudige procedure voor eenvoudige civiele zaken*, Den Haag, publicatienr. 07/03, p. 37.

Gerechtelijke geschilbeslechting

In de financiële bijlage van het regeerakkoord *Vrijheid en verantwoordelijkheid* worden enkele maatregelen aangekondigd die betrekking hebben op de toegang tot de rechter. Het gaat hier om de combinatie van de invoering van kostendekkende griffierechten, om besparingen op de gefinancierde rechtsbijstand en om heroverwegingen bij de proceskostenveroordeling. Het kabinet stelt deze maatregelen integraal te zullen bezien en ook aspecten zoals alternatieven voor de rechtspraak mee te nemen[2].

Het is nog onduidelijk wat per saldo het effect van al die maatregelen op de toegang tot de rechter voor de burger zal zijn[3]. Hier dreigt zich echter te wreken dat tot nu toe weinig voortgang is geboekt in de introductie van een eenvoudige procedure voor eenvoudige civiele zaken, althans voor binnenlandse geschillen. Voor grensoverschrijdende geschillen is met ingang van 1 januari 2009 een Europese verordening van toepassing op grond waarvan consumenten en ondernemers gebruik kunnen maken van een eenvoudige, versnelde procedure in de vorm van de small claimsprocedure[4].

Geïnspireerd door de besluitvorming over de Europese procedure heeft de SER/CCA al in maart 2007 voorstellen uitgewerkt voor een eenvoudige procedure voor eenvoudige civiele zaken in het binnenlands verkeer[5]. In dat advies betoont de SER/CCA zich een groot voorstander van zo'n procedure bij het kantongerecht voor het beslechten van geschillen tussen consument en ondernemer, omdat daarmee de toegankelijkheid van de rechtzoekende (consument dan wel ondernemer) naar de rechter wordt verbeterd; hij kan sneller en goedkoper zijn recht halen. Vereenvoudiging ontstaat onder meer door een elektronische procesinleiding, een terughoudend gebruik van kostbare bewijsmiddelen en door een mondelinge behandeling alleen toe te staan voor zover de rechter dat nodig acht. Deze kenmerken van een eenvoudige procedure kunnen ook leiden tot een kostenbesparing bij de rechterlijke macht en daarmee bijdragen aan de kabinetsdoelstellingen, aldus de SER/CCA.

---

2 Zie: Schriftelijke antwoorden van de minister en de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie op vragen gesteld in eerste termijn van de begroting van het ministerie van Veiligheid en Justitie voor het jaar 2011, (32 500-VI), bijvoegsel bij de Handelingen Tweede Kamer TK 27, 25 november 2010, pp. 27-86.

3 Voor een kritische beschouwing zie: Bauw, E., F. van Dijk en F. van Tulder (2010) Een stille revolutie? De gevolgen van de invoering van kostendekkende griffierechten, *Nederlands Juristenblad, 2*010 – nr. 39 (15-11-2010), pp. 2528-2536.

4 Verordening (EG) nr. 861/2007 van het Europees Parlement en de Raad van 11 juli 2007 tot vaststelling van een Europese procedure voor geringe vorderingen. De Uitvoeringswet verordening Europese procedure voor geringe vorderingen verscheen in juni 2009 in het Staatsblad (jaargang 2009-234).

5 SER/CCA (2007) Advies *Eenvoudige procedure voor eenvoudige civiele zaken*, publicatienr. 07/03, Den Haag.

In haar advies beveelt de SER/CCA aan om:

- zo veel mogelijk gelijkheid te bewerkstelligen tussen de eenvoudige binnenlandse procedure en de Europese grensoverschrijdende procedure;
- de eenvoudige procedure te betrekken op (consumenten)overeenkomsten voor zowel goederen als diensten voor zover het eenvoudige zaken beneden een bepaalde geldswaarde betreft;
- de mate van rechtswaarborgen afhankelijk te doen zijn van de hoogte van het financiële belang;
- de kantonrechter een korte beslistermijn te geven en om
- de rechter en de griffie de bevoegdheid te geven onserieuze vorderingen niet-ontvankelijk te verklaren.

Aan het slot van zijn reactie op dit advies schrijft het kabinet dat eerst verder wordt gewerkt aan de uitvoering van de Europese small claims-verordening en dat met de verdere uitwerking van de eenvoudige procedure kan worden begonnen nadat meer bekend is over (de kosten van) het bouwen van een digitale infrastructuur[6]. Uit een brief van de toenmalige minister van Justitie van november 2009 aan de Tweede Kamer blijkt dat daarbij de prioriteit op andere terreinen dan het civiele recht ligt[7].

Door deze fasering bestaat nu de eigenaardige situatie dat een consument/ondernemer in geval van een Europees grensoverschrijdend geschil wel snel en goedkoop via de rechter zijn recht kan halen, maar bij een binnenlands geschil met een ondernemer/consument niet. Het bevreemdt de SER/CCA dat het kabinet, mede gezien zijn eigen doelstellingen, er tot nu toe niet in slaagt te komen tot invoering van een eenvoudige procedure voor eenvoudige civiele zaken over nationale geschillen. De SER/CCA adviseert u daarom om tempo te maken met de introductie van zo'n procedure.

Buitengerechtelijke geschilbeslechting

Uiteraard hebben consument en ondernemer in een aantal gevallen ook de mogelijkheid hun geschil langs buitengerechtelijke weg te laten beslechten. In dat kader is de SER/CCA verheugd over de gestage toename van het aantal geschillencommissies bij De Geschillencommissie (ook bekend als SGC). Het is haar bekend dat er thans een consultatie van de Europese Commissie loopt over alternatieve geschillenbeslechting[8]. De Europese Commissie wil daarmee bereiken dat op termijn door haar gesig-

6 Brief van de minister van Justitie aan de voorzitter van de SER/CCA, mevrouw van Rooy, d.d. 20 februari 2008.
7 Tweede Kamer (vergaderjaar 2009-2010) 29 279 *Rechtsstaat en Rechtsorde*, nr. 96, brief van de minister van Justitie.
8 European Commission, Directorate-General Health and Consumers (2011) *Consultation Paper: On the use of Alternative Dispute Resolution as a means to resolve disputes related to commercial transactions and practices in the European Union*.

naleerde tekortkomingen van nationale en grensoverschrijdende methodes van alternatieve geschilbeslechting geheel of gedeeltelijk worden weggenomen.

Conclusies en aanbevelingen

Deze positieve ontwikkelingen in het buitengerechtelijke circuit zouden volgens de SER/CCA moeten worden aangevuld met maatregelen gericht op een betere toegang tot gerechtelijke procedures voor consument en ondernemer en die ook kunnen bijdragen aan de realisering van de kabinetsdoelstellingen. De SER/CCA vindt dat het beleid erop gericht moet zijn om de toegankelijkheid en het goed functioneren van het hele stelsel van geschilbeslechting, zowel de gerechtelijke als buitengerechtelijke rechtspraak, te bevorderen. En het is in haar opvatting, zoals eerder gezegd, de overheid die de systeemverantwoordelijkheid heeft voor de goede werking van het stelsel als geheel.

De SER/CCA beveelt het kabinet aan om met spoed verdere stappen te zetten tot invoering van een eenvoudige procedure voor eenvoudige civiele zaken, zodat zowel de consument als de ondernemer sneller, eenvoudiger en goedkoper zijn geschil kan oplossen.

Voorts beveelt de SER/CCA het kabinet aan zijn plannen tot heroverweging van zaken die de toegang tot de rechter raken, goed af te wegen binnen het gehele stelsel van geschilbeslechting.

Met vriendelijke groet,

Mw. mr. Y.C.M.Th. van Rooy
Voorzitter

Drs. M.G. Bos
Secretaris

Bijlage

Samenstelling Commissie voor Consumentenaangelegenheden (SER/CCA)

Leden	*Plaatsvervangende leden*
Onafhankelijke leden	
mw. mr. Y.C.M.T. van Rooy (voorzitter)	
prof. mr. J.W. van de Gronden	
prof. mr. E.H. Hondius	
prof.dr. N.J.H. Huls	
prof.dr. J.D.P. Kasper	
prof. dr. E.J.J. Schenk	
Ondernemersleden	
drs. H.J.J. van Breemen (VNO-NCW)	vacature
mw. mr. P.E.H. Hoogstraaten (MKB-Nederland)	vacature
mr. A.J.K. Koopmans (VNO-NCW)	mw. mr. S.T. Aalbers
D. Mohr (MKB-Nederland)	mr. N.A. Mourits
mw. mr. J.E.Wellink (VNO-NCW)	mr. A.C.O. Reitsma
mw. mr.drs. C.E. Winkel-Hendrikse (VNO-NCW)	mw. drs. C.T.F. Grit
Consumentenleden	
mw. M.E. Koetsier (Consumentenbond)	drs. M. Karskens
mr. J.T. Peters (Consumentenbond)	
drs. B.R. Combée (Consumentenbond)	mw. drs. C.M. Vogeler
mw. B. Krijnen (Consumentenbond)	
mr. B.S. Willigenburg (Consumentenbond)	
vacature (Consumentenbond)	
Ministeriële vertegenwoordigers	
mw. K.J. Graver (Fin)	mw. mr. V.N.G. van Leeuwen
mw. mr.drs. J. Kok (VenJ)	
J.L. de Ridder (EL&I)	
drs. M. Sonnema (IenM)	mr. S. Paul
mw. mr. S.J.G. van Steenbergen (EL&I)	
vacature (EL&I)	
vacature (IenM)	

Secretariaat
M.G. Bos
H. van der Graaff
Th.J.M. van Mierlo

Publicatieoverzicht

Algemeen

De belangrijkste adviezen en rapporten van de SER komen in boekvorm uit. Een jaarabonnement op deze publicaties kost € 90,50. Losse exemplaren kosten € 7,50, tenzij anders aangegeven.
Van de meeste adviezen wordt een aparte samenvatting gemaakt. Deze samenvattingen kunt u raadplegen op onze website. Sommige samenvattingen zijn ook beschikbaar in boekvorm. In het publicatieoverzicht is dat aangegeven met een N (Nederlands), E (Engels), D (Duits), F (Frans) en S (Spaans). De bibliografische gegevens vindt u op onze website. De samenvattingen in boekvorm zijn gratis.
Het SERmagazine, met nieuws en opinies over de SER, de Stichting van de Arbeid en de overlegeconomie, verschijnt maandelijks. Een jaarabonnement is gratis.
Een overzicht van alle SER-uitgaven vindt u op onze website (www.ser.nl).

Adviezen

Samenvatting

Toegang tot het recht voor de consument en de ondernemer
2011, 18 pp., ISBN 978-94-6134-018-4, bestelnr: 11/01

Meer chemie tussen groen en groei
2010, 132 pp., ISBN 978-94-6134-015-3, bestelnr: 10/05

Zzp'ers in beeld: Een integrale visie op zelfstandigen zonder personeel
2010, 208 pp., ISBN 978-94-6134-013-9, bestelnr: 10/04

Meer werken aan duurzame groei
2010, 200 pp., ISBN 978-94-6134-008-5, bestelnr: 10/03

ARIE-regeling
2010, 24 pp., ISBN 978-94-6134-002-3, bestelnr: 10/02

Advies Overheid én Markt: het resultaat telt! Voorbereiding bepalend voor succes
2010, 234 pp., ISBN 978-94-6134-001-6, bestelnr: 10/01

Benoemingsrecht Sociaal-Economische Raad 2010-2012
2009, 30 pp., ISBN 90-6587-994-3, bestelnr. 09/08

De winst van maatwerk: Je kunt er niet vroeg genoeg bij zijn
2009, 280 pp., ISBN 90-6587-992-7, bestelnr. 09/07

Aanpak inhaleerbare allergene stoffen op de werkplek
2009, 72 pp., ISBN 90-6587-991-9, bestelnr. 09/06

Consumentenrechten in de interne markt
2009, 120 pp., ISBN 90-6587-990-0, bestelnr. 09/05

Europa 2020: de nieuwe Lissabon-strategie
2009, 178 pp., ISBN 90-6587-989-7, bestelnr. 09/04

Diversiteit in het personeelsbestand
2009, 94 pp., ISBN 90-6587-988-9, bestelnr. 09/03

Een kwestie van gezond verstand
2009, 184 pp., ISBN 90-6587-986-2, bestelnr. 09/02

Veilig omgaan met nanodeeltjes op de werkplek
2009, 156 pp., ISBN 90-6587-984-6, bestelnr. 09/01

Duurzame globalisering: een wereld te winnen
2008, 334 pp., ISBN 90-6587-973-0, bestelnr. 08/06

Waarden van de Landbouw
2008, 106 pp., ISBN 90-6587-971-4, bestelnr. 08/05

Zuinig op de Randstad
2008, 82 pp., ISBN 90-6587-969-2, bestelnr. 08/04

Langdurige zorg verzekerd: toekomst van de AWBZ
2008, 288 pp., ISBN 90-6587-970-6, bestelnr. 08/03

Naar een kansrijk en duurzaam energiebeleid
2008, 106 pp., ISBN 90-6587-968-4, bestelnr. 08/02

Evenwichtig Ondernemingsbestuur
2008, 100 pp., ISBN 90-6587-966-8, bestelnr. 08/01
Evenwichtig Ondernemingsbestuur: bijlage met consultatie en onderzoeksrapportages
2008, 215 pp., ISBN 90-6587-967-6, bestelnr. 08/01A

Benoemingsrecht Sociaal-Economische Raad 1 april 2008 – 1 april 2010
2007, 28 pp., ISBN 90-6587-965-X, bestelnr. 07/07

Meedoen zonder beperkingen
2007, 212 pp., ISBN 90-6587-958-7, bestelnr. 07/06

Groenboek Herziening consumentenacquis
2007, 54 pp., ISBN 90-6587-957-9, bestelnr. 07/05

Lissabon in de wijk: het grotestedenbeleid in een nieuwe fase
2007, 58 pp., ISBN 90-6587-953-6, bestelnr. 07/04

Eenvoudige procedure voor eenvoudige civiele zaken
2007, 86 pp., ISBN 90-6587-951-x, bestelnr. 07/03

Arbeidsmigratiebeleid
2007, 212 pp., ISBN 90-6587-948-x, bestelnr. 07/02

Niet de afkomst maar de toekomst
2007, 122 pp., ISBN 90-6587-947-1, bestelnr. 07/01

Naar een kansrijk en duurzaam energiebeleid
2006, 120 pp., ISBN 90-6587-943-9, bestelnr. 06/10

Mobiliteitsmanagement
2006, 44 pp., ISBN 90-6587-942-0, bestelnr. 06/09

Rapporten

Nieuwe EU-voorstellen Regulering en toezicht financiële sector
2010, 64 pp., ISBN 978-94-6134-006-1

CSED-rapport: Met Europa meer groei
2004, 210 pp., ISBN 90-6587-880-7 N, E, F

Samenvattingen (gratis; in boekvorm)

CSED-rapport: Met Europa meer groei
2004, 46 pp., ISBN 90-6587-879-3

Vertaalde samenvattingen (gratis; in boekvorm)

Increasing prosperity by and for everyone
2006, 38 pp., ISBN 90-6587-955-2, orderno. 06/08e

Accroissement de la prosperité par et pour chacun
2006, 40 pp., ISBN 90-6587-952-8, numéro de commande 06/08f

Crecimiento del bienestar por y para todo el mundo
2006, 40 pp., ISBN 90-6587-954-4, número 06/08s

Gemeinsam Wohlstandswachstum für alle schaffen
2006, 40 pp., ISBN 90-6587-956-0, Bestellnummer 06/08d

Co-financing of the Common Agricultural Policy
2006, 32 pp., ISBN 90-6587-927-7, orderno. 06/05e

Overige publicaties

Industrial relations and the adaptability of the Dutch economy
2007, 88 pp., ISBN 90-6587-961-7

Verklaring 50 jaar Verdrag van Rome
2007, 10 pp., vertalingen in Engels, Duits, Frans en Spaans

Alle uitgaven zijn te bestellen:

- telefonisch bij de afdeling Verkoop (070 3499 505);
- via de website (www.ser.nl);
- door overmaking van de vermelde prijs op gironummer 333281 ten name van de SER te Den Haag, onder vermelding van het bestelnummer en de titel.

Colofon

Uitgave
Sociaal-Economische Raad
Bezuidenhoutseweg 60
Postbus 90405
2509 LK Den Haag

T 070 3499 499
E communicatie@ser.nl

www.ser.nl

Teksten
Commissie voor Consumentenaangelegenheden (SER/CCA)

Fotografie
omslag: Shutterstock

Vormgeving en druk
2D3D, Den Haag (basisontwerp); Huisdrukkerij SER

© 2011, Sociaal-Economische Raad
Alle rechten voorbehouden
Overname van teksten is toegestaan onder bronvermelding.

ISBN 978-94-6134-018-4

SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD
Bezuidenhoutseweg 60
Postbus 90405
2509 LK Den Haag

T 070 3499 499
E communicatie@ser.nl

www.ser.nl

© 2011, Sociaal-Economische Raad

ISBN 978-94-6134-018-4